

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndc/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	1223201893
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1223201893.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. D., nar. XX. E. XXXX, bývajúceho v L., J. XXXXX/XX, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, dieťa matky: G. D., bývajúcej v L., J. XXXXX/XX, t. č. Centrum pre liečbu drogových závislostí, so sídlom v Bratislave, Hraničná 2, a otca: C. D., bývajúceho v L., F. XXXX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Dolný Kubín, v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. DK-8P/29/2023, o návrhu na prikázanie veci, takto

rozhodol:

Vec Okresného súdu Námestovo vedenú pod sp. zn. DK-8P/29/2023 p r i k á z u j e Mestskému súdu Bratislava II.

Odôvodnenie

1. V právnej veci o nariadení ústavnej starostlivosti vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. DK-8P/29/2023 (predtým Okresný súd Dolný Kubín sp. zn. 9P/55/2023) podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (ďalej aj ako „ÚPSVaR“) návrh na prikázanie sporu Mestskému súdu Bratislava II podľa § 4 CMP. Návrh odôvodnil tým, že na Mestskom súde Bratislava II je vedené konanie sp. zn. 50Pc/14/2019 o rozvode manželstva a úprave pomerov k maloletému na čas po rozvode manželstva. ÚPSVaR podal dňa 03. mája 2023 návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti na Okresný súd Dolný Kubín, ktorý vedie konanie pod sp. zn. 9P/55/2023.

2. Okresná prokuratúra Dolný Kubín sa k návrhu vyjadrila tak, že rodičia maloletého sa aktuálne zdržujú v Bratislave a sú účastníkmi konania o rozvode manželstva a úprave pomerov k maloletému na čas po rozvode manželstva (Okresný súd Bratislava II sp. zn. 50Pc/14/2019). Aj v zmysle ust. § 100 CMP a v súlade so zásadou hospodárnosti považuje prikázanie veci za zákonné a správne.

3. Matka maloletého sa k návrhu vyjadrila tak, že sa aktuálne nachádza v ústavnej liečbe Centra pre liečbu drogových závislostí. Po absolvovaní liečby javí záujem o starostlivosť maloletého, ktorý je aktuálne umiestnený v Centre pre deti a rodiny v Istebnom.

4. Otcovi maloletého bol návrh doručený v zmysle § 111 ods. 3 CSP, t. j. fikciou doručenia.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Námestovo) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestskému súdu Bratislava II). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

6. Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

8. Špecifiká prípadu v prejednávanej veci podľa názoru najvyššieho súdu navrhovanú delegáciu veci odôvodňujú. Z obsahu spisu vyplýva, že na Mestskom súde Bratislava II je vedené konanie o rozvoze manželstva a úprave pomerov k maloletému na čas po rozvoze manželstva sp. zn. 50Pc/14/2019. Zároveň je potrebné podotknúť, že aj matka sa momentálne nachádza v Bratislave a otec tam má hlásený trvalý pobyt. S predmetným návrhom súhlasila aj Okresná prokuratúra Dolný Kubín ako účastník konania.

9. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností za dôvod vhodnosti je možné podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovať v predmetnej veci okolnosť hospodárnosti konania s prihliadnutím na skutočnosť, že na Mestskom súde Bratislava II je vedené konanie o rozvoze manželstva a úprave pomerov k maloletému na čas po rozvoze manželstva, pričom v Bratislave sa zdržiava aj matka maloletého. Súd pri akomkoľvek rozhodovaní o právach a povinnostiach k maloletým deťom vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. Najvyšší súd v tomto kontexte vníma akcentáciu širšieho verejného záujmu na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania (protektívna funkcia) cez prizmu, ktorá sleduje najlepší záujem maloletých detí. V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia súdy čerpajú podklad pre svoje rozhodnutie. Vzhľadom na okolnosti prípadu, najmä vo vzťahu k maloletému dieťaťu, je potrebné konštatovať, že prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II zabezpečí najlepšie podmienky pre zadovážovanie skutkových zistení významných pre konanie o návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti. Vyhovenie návrhu na prikázanie sporu je tak v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania a aj jeho zrýchlenia, ktoré nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. (9Ndc/2/2022)

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval návrh ÚPSVaR na prikázanie veci a v ňom uvádzané dôvody za akceptovateľné a v súlade s podmienkami na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, a preto jeho návrhu zmysle § 39 ods. 2 CSP vyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.